

BUNUL ECONOM

REVISTA PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

PROBLEME SOCIALE ȘI ECONOMICE

De Ioan I. Lăpădatu, profescr.
(Urmare).

Sunt mai bine de 30 de ani, de când ne-am trezit la viață economică. De atunci încoace s'au făcut multe și bune și rele, cum de regulă se întâmplă pretutindenea. S'au făcut multime de instituțiuni economice: bănci cu duimul, câteva reuniuni de meseriași, două reuniuni agricole și două-trei reuniuni de consum. Ceea ce însă s'asteaptă mai mult dela aceste instituțiuni economice: crearea unei legături trainice între poporul nostru, înghițându-l într'un organism social economic cu caracter național și de independență, n'a succes. La noi nu s'a făcut încă nici o încercare pentru concentrarea tuturor forțelor noastre în interesul producției, circulației, distribuției și consumației românești. S'a conceput, e drept, un plan bun de a ne organiza întru câteva economicește, dar n'eficacitate n'a succes. Nu e locul și nici timpul să mă ocup cu întrebarea, de ce nu? Tot ce trebuie să constat e, că plângem ca nepu-

tințioși pe ruinele sârmanei »Concordii«, ear unii mai răi din fire ridem și batjocurim, fără să voim a ști, că nici o luptă nu se poate câștiga fără perderi și că de ris e acela, ce se retrage după prima ciocnire. În zilele noastre în ochii celor ce curosc greutățile activității practice, numai acela e om, care chiar de 9 ori căzând, totuși are curajul a se ridica și a zecuta oară. Alții în locul rostru cu mai mult spirit practic, cu mai multă cunoștință de lume, cu un cuvânt camenii cuminte nu s'ar plânge cu atât mai puțin ar rida și ar batjocuri, din contră ar fi mulțumiți că au avut cu ce licuira, ar lua din nou lupta și-ar face nouă încercări.

Am insistat mai mult pe lângă acest cas spontan, pentru că stă mai aproape de concepția planului, ce ne preocupă. Din pășaniile »Concordiei« putem constata, că cauza principală a duratei a a fost lipsa de ordine și de disciplină atât în sus, cât și în jos; și cum această ordine și disciplină nu se poate nici impune și nici din căști și scrieri ușor învăța, ea trebuie căutată tocmai în practica vieții, trebuie lăsat pe cel fără de

ordine și disciplină să se pălească cu capul de pragul de sus, ca să-l vadă pe cel de jos. Trebuesc făcute nouă încercări. Dar a mai face încercări în mare ca cea amintită, ar fi a ne espune din nou la perderi destul de simțitoare. Pe de altă parte, să nu se creadă, că fără perderi vom putea câștiga ceva. Se cere deci, să intrăm din nou în luptă, să ne espunem, dar astfel ca și 'n cas de ne-succes să nu ne sleim cu desăvârșire puterile. Cum? Vă voi spune!

Experiența a dovedit, nu atât la noi, cari abia am căzut odată, ci la alte popoare, azi puternic organizate, că o legătură și un organism se poate crea numai cu ajutorul reuniunilor. Acestea reuniuni pot fi diferite, după firea și felul de ocupațiune a respectivului popor. Astfel vom întâlni la popoarele cu comerț și industrie, reuniuni cu caracter comercial și industrial, tot asemenea la popoarele agrare, reuniuni agricole. La toate însă pe lângă aceste reuniuni speciale, vom găsi și reuniuni de consum.

La noi organizarea s'ar putea începe prin modeste reuniuni de valorizare a produselor brute și paralele cu

F O I Ț A

Puterea de viață a națiunii Române.

Discurs, rostit de fericitul Timoteiu Cipariu cu ocazia inaugurării »Asociațiunii pentru cultura și literatura poporului Român« în 1860.

(Urmare și fine.)

Chiar și astăzi solemnă, ce ne-a adunat din toate părțile patriei, e o dovadă a vieții românești și o protestare mai solemnă de cât jurământul, că națiunea română nu vrea și nu se va suferi nici odată să apună din rindul națiunilor ca română, că ea nu vrea și nu va suferi nici odată batjocură, ca să se lapede de al său nume și de a sa limbă în favoarea nici celei mai culte națiuni

și limbi din lume, cu atât mai puțin în favoarea oricărei alte, care cri, alaltă-cri era încă necultă, barbară și care pînă și astăzi încă nu și-a scuturat Țigina ce o ținea pînă la inimă încă înainte de 20—30 de ani, sau înainte ca de o sută de ani. Această adunare alit de număroasă, atât de strălucită, de de atâți bărbați bravi și demni, cari cu atâta bucurie nu și pregetară nici osteneala, nici speșele, ca să alerge aici în depărtare și să ia parte la această sărbătoare națională, e o dovadă nămintă că se simt prăreși a fi fi ai națiunii române și a se numi cu numele strămoșesc. Națiunile, cari visează și trăiesc în acel vis deșert că oare-când tot vor să aducă pe Român ca să-și desprețuiască limba și să adoreze pe alta străină, cari ru se pot desbăra de iluziunile lor, că Românul va mai voi a se împreuna cu penele străine și va învățuți sărăcia acestor națiuni îngâmfate

și pretenzve, — depună-și o dată pentru tot-deauna toate ambițiunile rău calculate, deștepte-se din visul lor și nu se mai nutrească cu iluziuni seci și amăgitoare. Că amin, amin le zicem lor, că mai curând va trece cerul și pământul, de cât să să mai prefacă Românul în cutare sau cutare națiune. De Român ca națiune zic, nu de român ca individ; că dacă au fost împrejurări, când câte un biet Român, sau de foame, sau de golitate, sau de oare-care ambițiune, sau de vr'un alt calcul, s'a depărtat de tulpina națiunii sale și s'a încopciat ca un oliv domestic în oliv sălbatic, asta s'a putut întâmpla; poate că se va mai întâmpla și poae că chiar în zilele noastre să vedem cu ochii asemeni întâmplări; să-i lăsăm însă în numele lui D-zeu, să-și caute fericirea și repausul inimii, unde le place și unde sperează să le afle; — căci Românul, ca națiune, pe carele

aceste prin reuniuni de consum, reuniuni pornite de sufletul și trebuințele poporului. Scopul ori cărei economii raționale trebuie să fie a vinde produsele brute cât mai cu preț, și a procura articuli de consum cât mai ieftin. O astfel de economie ar avea mai întâiu un câștig material și al doilea — cel mai principal — un câștig moral-educativ, deprindere la ordine și disciplină, baza pe care avem să ne clădim viitorul nostru edificiu social-economic.

Astfel nu vom veni să propunem nici înființarea unei mari reuniuni de consum și nici a unei mari reuniuni de valorizare, căci aceste în mijlocul concurenței de astăzi cu mijloacele ce le avem și cu puterile de cari dispunem nu pot avea sorți de izbândă. Preferim mai bine se renunțăm la succese momentane, dar riscate, preferim ca noi, cei de astăzi, să destelinim pământul, s'aducem mai multe jerfe și să lăsăm ca roadele muncii și activității noastre să le culeagă generația, ori poate generațiile viitoare. Spre scopul acesta va trebui să apucăm o cale grea, o cale de jos în sus, pe care va trebui s'asudăm mult și bine până să eșim la liman. Grea cale, domnilor, și tocmai de aceea v'ași ruga și eu să-mi ușurați și mie sarcina și să-mi permiteți s'o percurg în firul unei povești.

Intr'un orașel mic al unei țări bogate și cu cultură, o mână de cinstiți lucrători și meseriași, sătui de greul și chinul traiului lor rău, după-ce încercară bieții oameni în fel și chipuri să-și

17 secolii l-au apăsasat la pământ în adevăr, dar nu l-au rupt, nici l-au zmulș din rădăcină și deci înainte să mai treacă și de 17 ori câte 17 secolii, tot Român va rămânea, de s'ar duce și cu miile înstrăinându-se; astane e credința neclintită, și sperăm că toți, cei ce nutresc asemenea credință, nu se vor rușina; căci măduoasă e tulpina ei de cât să se usuze, dacă se și uscă multe și ori cât de multe ramuri din corpul ei; ca un ogor fructuos, carele este în stare nu numai a nu ri grăul din destul, ci și pământul se va arde, iar grăul se va aduna și iarăși se va semăna, ca sămânța să nu-i lipsească în toată eternitatea.

Nu voesc a mă întinde mai departe, măcar că multe s'ar mai putea zice și aduce din viața națiunii, ce dovedesc învederat, că deșerte sunt toate sperările, iluziunile, visele; în deșert toate sofizmele și mașinațiunile tuturor, cari mai trag speranță, că doar' doar din Român vor putea face alt popor nordic sau asiatic, Un razim al naționalității române se formează astăzi și noi sperăm că asemeni

îmbunătățească soarta, dar fără noroc hotărârea, să ia lumea în cap. Cea din urmă încercare a lor fusese o reuniune de ajutorare reciprocă, cu care însă suferiseră un complet fiasco. Dar să minunau bieți muncitori, cum de ei nu putură face nimic, pe când alți semeni d'ai lor, în alte locuri, tocmai din contra, cu astfel de reuniuni izbutiră nu numai să-și îmbunătățească traiul dar, să-și agonisească și oare-care avere. Pentru ei aceasta era ceva de neînțeles. Intr'aceea se găsiră câți-va oameni de inimă, cari hotărârea să mai facă totuși o încercare, să ia din nou lupta pe responsabilitatea lor, căci de pierdut și așa n'aveau ce perde prea mult. Voiau acești modești lucrători să se facă ei înșiși comercianți și industriași, deși bine știau, că n'au nici capital, nici știință și nici experiență. Începură munca. Emiseră un prospect și-o listă de subscriere pentru înființarea unei reuniuni de consum, dar la apelul lor abia răspuseră 12 inși cari se obligară a cuotisa cu 10 cr. pe săptămână. Ceva ridicol! Dar sârmanii muncitori nu desnădăjduiră!

(Va urma).

B A N I I.

Omul primitiv, necivilizat, n'a avut lipsă de bani, după cum n'are nici sălbaticul de astăzi, care toate cele de lipsă și-le face el, fără de a mai avea trebuință de croitor, păpușar, pălărier, cojocar, curelar ș. a. Indată ce înse omul s'a mai civilizat, de nu i-a mai

razeme se vor forma și de aci înainte și mai multe și mai puternice.

Să urăm dar acestei tinere plante, ce astăzi se plantează în a doua a noastră patrie, să-i urăm bine-cuvintare de la acel ce susține și sprijinește toate, ca cu ajutorul celui prea înalt și cu zelul cel învăpăiat al națiunii, nutrită și crescută, să ajungă cât mai curând la statura normală, în care să înverzească, să înfrunzească și fructe înmiite să aducă de buñ și dulce gust tuturor Românilor, fructe de cultură și propășire în toate ramurile științei, artei și civilizațiunii. Să urăm, domni și frați și acelui mare bărbat al națiunii, carele de la început cu căldură a cuprins la sînu-și și fără preget a condus până în momentul de acum ideea acestei asociațiuni, care astăzi din idee trece în realitate. Să-i urăm din inimă călduroasă, cu sinceritate nefățărită și cu resunet străbătător, ca Cel ce l-a înălțat la această mare treaptă, să-i insuflă purtarea de grijă părintească pentru națiunea română, nu numai în cele sfinte și Dumnezești, ci și în cele ce se țin de bună starea a unui popor gemn de o

convenit ca vestminte, peile de animaie de casă sau sălbatice, s'a născut în el simțul acela de mândrie, ca să-și facă și niște vestminte mai după trup sau mai moderne, după cum se zice astăzi.

Dar fiind că nu fiecare om, era dela natură înzestrat și îndemânic întru pregătirea deosebitelor vestminte, așa s'au ales câte unul mai deștept dintre ei, care apoi le pregătea pentru toți. În modul acesta s'au ivit cei dințaiu industriași sau meșteșugari în societatea omenească.

Meșteșugarul primea apoi în schimbul lucrului seu, parte mîncarea pregătită, parte numai bucatele sau ouele, laptele, brânza ș. a. în starea lor naturală, adică nepregătite de și le pregătea el. Afară de acestea mai primea une-ori și pui, galite, miei, porci sau chiar și vite mai mari, după-cum adică îi era de cu preț și lucrul făcut.

Că meșteșugarii să plăteau la început în lipsa banilor în modul arătat, n'aveam să ne prea mirăm, de oare-ce pe la sate chiar și astăzi ni-să dă prilej să vedem același mod de plătire. Pe cele mai multe locuri și astăzi să plătește păstorul de vite, faurul, păzitorii de câmp și de noapte, ba une-ori chiar și păpușarul, cojocarul ș. a. tot numai în bucate.

Afară de acestea, plugarii mai săraci dela sate, cumpără pe bucate tot ce le trebuie în casă, precum: lumină, petrol, săpun, sare, tabac, arnicu, piper, rachi, (dar durere! dese-ori dela ovrei) ș. a.

Pe timpul iobăgiei chiar și domni pământeni primeau dela iobagii lor în loc de bani, lucrul cu mîna, cu carul sau cu plugul în natură, de pildă: două zile în săptămână de lucru, a zecea parte din roadele de câmp, coaste de

stare mai bună; de buna starea nu numai materială, ci și mai vărtos de acea stare eminentă, ce distinge pe o națiune cultă de cătră un popor, precum cuvântul distinge pe om de alte viețuitoare pe acest pământ. Să-i urăm, ca să-și vază împlinite intențiunile mărinimoase, ce le nutrește cătră națiunea română, să-și vază națiunea fericită, mai fericită de cum o aflase la începutul păstoriei sale; să-și vază mîngăerea cu ochii, repausul și mulțumirea sufletului încă și în viața această. Să-i urăm zile fericite, în mijlocul națiunii ajunse la fericire, zile multe și împreunate cu neincetarea mulțumită din partea acestei națiuni bune și tinăr simțitoare; cerând și ugându-ne ca și de aci înainte să bine-voască a cuprinde și a adăposti, a ajuta și sprigini această tinără societate, pe care a iubit-o și a ocrotit-o de la leagăn până în momentul de față. Să trăiți Exzellența Voastă!

porc afumate la Crăciun, ouă, pui, gălițe, miei și porci la Paști, ear când să școțeau primăvara vitele, în câmp câte doi boi sau două vaci dela comuna întreagă ș. a.

Nu numai la unele din vechile popoare, să aflau tipărite pe banii de metal, capul unor animale de casă sau sălbatice sau chiar și animalul întreg, de unde să deduce, că acelea până la aflarea banilor încă foloseau vitele ca mijloc de schimb, dar chiar și la unele din popoarele de astăzi.

Dar unii din banii cei vechi de metal, erau mai mari ca cei de astăzi. Cei mai bătrâni de sigur își vor mai aduce aminte de groșițele și duteile cele mari de aramă. Mai de mult nici nu să făceau atâta bani, ca astăzi, fiindcă trebuințele oamenilor erau mai restrânse. Acum să fac foarte mulți bani, nu numai de metal, adecă de aur, argint, nichel și aramă, dar chiar și de hârtie.

Banii de hârtie să tipăresc cu totul în monarhia noastră de 50 milioane de suflete, în sumă de 1500 milioane coroane, ear cambiile de bani fac suma de 300 milioane coroane. Cu ajutorul acestor sume să face apoi schimbul zilnic de vânzare și cumpărare. Dacă se întâmplă, ca oare-cari note de hârtie să se prea slăbească, să se rupă sau să se piarză din circulațiunea zilnică, atunci în locul acelor să tipăresc altele nouă.

Banii de hârtie să tipăresc în Tipografia statului, (tarăpana) care stă sub supravegherea ministrului de finanțe, ear cei de metal să topesc în băile statului, cari de asemenea stau sub supravegherea numitului ministru.

Banul în circulațiunea sa se asemănă cu sângele din trupul omenesc. Precum sângele ese prin vine din inimă, ca se nutrească trupul întreg, așa ese și banul din Tipografia sau băile statului, ca să nutrească milioanele de oameni, apoi sub forma de dare, competențe, consum și altele se întoarce iarăși în visteriile aceluia.

Cu cât un stat are mai multe mijloace de producțiune, cu atât acela e mai avut apoi și în bani și din contră: cu cât acela e mai sărac în mijloacele de producțiune, cu atât este mai sărac și de bani. Tot așa se întâmplă și cu locuitorii singuratici.

Noi Românii indeobște vorbind; am fost cam săraci până acum în mijloacele de producțiune, de aceea nici banii nu s'au prea incubat în pungile noastre. Se recere deci, ca pe viitor să ne sporim mai bărbătește acele mijloace și atunci putem fi siguri, că nici banii nu ni-se vor găta din pungă.

Ioan Georgescu

Dispoziție guvernamentală.

Excelența Sa, Domnul Ministru reg. ung., de culte și instrucțiune publică, prin circularul său prezidial cu dto de 17 Iunie a. c., sub N-rul 1841 din acest an a dispus următoarele:

În fiecare clasă a fiecărei școlii populare elementare și a fiecărei școli medii trebuie ca, amăsurat planului de învățământ și stadiului de dezvoltare intelectuală a elevilor clasei respective, în imbinare de cartea de cetire sau în firul propunerii igienei și antropologiei să li să facă în mod potrivit cunoscute elevilor — atât în școlile de copii cât și de copile — pericolele materiale și morale, ivite în urma *alcoholismului*, și stricăciunile cari subminează bunăstarea poporului, elucidând însă acestea pericole și stricăciuni din punct de vedere sanitar al moralei publice și economic.

În conformitate cu aceasta Excelența Sa Domnul Ministru a mai enunțat, că ori-ce carte de cetire, fie ea scrisă pentru oricare categorie sau grad de școală, în edițiile următoare dispozițiunii de mai sus, numai în acel cas va fi admisă pentru întrebuintare în școală, *dacă în aceea ediție se va sprijini cu cel puțin una lectură lupta contra alcoholismului*, combatându-l din oareș-care punct de vedere; și adauge mai departe, că și manualele de pedagogie, de științele cari se ocupă de antropologie, precum și manualele de igienă — numai intru atâta pot să țină cont la aprobare ministerială, intrucât corespund îndeajuns intențiunilor exprimate în acea ordonanță. Aceasta o publicăm spre orientarea autorilor, învățătorilor, profesorilor, directorilor de școală după circularul sfinției sale Episcopul Aradului Ioan I. Papp Nr. 2708/905 adresat autorităților sub alterne gr.-or. din Arad, și Oradea-mare.

Expoziție agronomică în Aiud.

Reuniunea economică ung. cu reuniunile economice din Ardeal și din comitatul Albei-Inferioare aranjază pe zilele din 30 Septembrie până în 3 Oct. șt. n. a. c. o expoziție foarte bogată în produse naturale și în lucruri de industrie și comerț, care merită a fi cercetată și de noi Românii spre a ne înmulți cercul cunoștințelor.

Programa pe scurt e următoarea:

1). În prima zi Sâmbătă prezentarea comitetului aranjator și la 10 ore a. m. deschiderea solemnă a expoziției. La amiază prânz comun. La 3 oare se va redeschide expoziția și muzica va cânta până la 6 ore pe teritoriul expoziției.

În ziua II-a Duminică expoziția se va deschide la 7 oare a. m. și va fi liberă

până la 6 ore sara. Muzica dela 2—6 ore p. m.

În ziua a III-a Luni va fi ca și Duminică.

În ziua a IV-a Marți va fi deschisă earăși dela 7 ore dimineața până la 5 ore sara, când se vor publica și distribui premiile.

Biletele de intrare: Pentru a putea intra ori-când în cele 4 zile: 1 cor. pentru o singură intrare 50 fil. studenții și soldații 40 fileri și copii 20 fileri de persoană. Fiecare participant primește și un bilet de lotărie gratis. Câștiguri vor fi 50, dintre care primul, o bute de vin ausbruc de hegalja-ardelean.

Președintele de onoare al comitetului aranjator este: *Contele Aurel Desseloffy*. Președinți: *Szabó József* și *Zeyk Daniel*.

Obiectele expoziției.

I. - *Secție: Mașini agronomice,* —

II. - *Secție produselor economice.*

Pentru locul ocupat de obiecte în localitatea expoziției se vor plăti mici taxe. Astfel aceasta nu va fi motiv de a se agglomera cât de multe obiecte și ar fi de dorit a fi reprezentate și din produsele românești din apropierea acelor reuniuni aranjatoare de obiecte din toate secțiile.

Diplome încă se vor împărți de aur, de argint și de bronz, de 10—150 coroane.

Anunțarea obiectelor are a se face până la 31 August a. c. și vor fi toate obiectele expuse, asigurate contra focului, plătind asigurarea proprietarul lor.

Informațiuni de comitetul aranjator (Rendezőbizotság) în scris și oral.

După *Erdelyi Gazda*.

Despre economia de oi.

Oile (latinește *ovis aries*) sunt animalele cele mai blânde domestice. Ele iubesc pășuni pe locuri mai ridicate și cu ierburi dulci, căci umblând la pășune pe locuri sărate, băltoase și mărădinoase deseori capătă boale, precum: gălbează, cărciaș și strechia. Ele nu pot suporta climă așa aspră ca cele lalte vite cornute. Foloasele ce ni-le oferă dragile oițe este nespuse de mare; ne dau lapte, lână, carne, piele, ba și din oasele lor se fac pieptini, fuse; și se întrebuintează la destilarea zăharului, apoi mieilor cu carnea cea gustoasă și pielea din care se fac diferite haine. În poeziile populare asemenea și proverbe și fabule ocupă oile un rol principal. Sunt mai multe rase (soiuri) de oi: *figăi, țurcane, de Spania, merinos, stogoșe și stogomane*. În Australia sunt oi, cărora

coada li se duce pe un cărușor cu 2 roate din cauză că e grea și tare plină cu lână. — În ținuturile din Ungaria în genere se cultivă oile *figai și turcane* (bârsane sau de munte) Oia sub împrejurări favorabile ajunge la *clutea de 10 ani*. După sex și etate oile se numesc: miei, mielușei, mieluțe, mioare, cărlani, cărlane, și fărții. Mamele în genere se numesc oi. Partea masculină *berbeci* și acestia, dacă se castrează (curăță) se zic *berbeci băluti*. Oile, ce au fătat și li s'au luat miei dela supt se zic *aplecători*, care au rămas fără miei la ele și fără lapte, *sterpe*, când li s'au întărcat miei se zic *mânsări*; cele netrebnice de prăsilă se zic *bălane* și turma compusă de atari oi se numește *canară*. Etatea oilor o numesc *ciobanii* după câți miei au fătat (decăteori) — căci unele fată și 2, miei — (eșecționali și trei miei), de trei etc. Oaia fată de regulă când împlinește etatea de 2 ani. Mai exact se determină vârsta oii după schimbarea dinților tăetori de lapte din falca de sus în dinți statornici. Mielul când se naște sau după câteva zile are în falca de jos 8 dinți tăetori, ziși de lapte, după aceea 1—1½ an schimbă cei 2 dinți din mijloc la 1½—2 ani cei de alătura la 2½—3½ cei de alătura acestora; dela 3½—4 ani se schimbă și cei dela margine, la 4½—5½ ani devin toți dinții din falca de jos schimbați, adică înlocuiți cu dinți cari rămân. Dela al șaselea an e greu a se mai cunoaște oaia după dinții, ca și calul după 7 ani. — În fiecare primăvară oile au a fi supuse la o cercetare (examinare) amănunțită de experți și chiar cu ajutorul veterinarului și cele aflate, că nu sunt de trai și nu ne convin să le vindem sau să le tăiem. — Oile, cari au trecut peste 6 ani de regulă au puțină lână la grebân. — Oia sănătoasă are ochii vioi, pelea roșetică și sare înainte la pășune și la muls (nu rămân ca botoașele), are botul umed, nu svântat, ce ne arată că e bolnăvicioasă.

La împărțire să căutăm a ne îmbunătăți turma și sunt a se căuta anume oile de prăsilă și berbeci buni, vioi și sănătoși din o rasă mai aleasă. Prima împărțire (mărlire) să se facă fiind oaia de 1½ an. Un berbec e apt a sări 30—40 de oi. Mai potrivit este a sloboade berbecii între oi prin Septembrie sau Octombrie, de almintrea împărțirea depinde și dela timpul, când voim a avea miei. — Gestatiunea (cât poartă) e în termen mediu 150 zile.

Bine se face împărțirea, dacă introducem berbecii în turmă (1 la 25 oi) și la 10 zile îi scoatem dintre oi; și mai rentabilă este împărțirea *din mână*, cum se zice când fiecare oaie se separează cu un berbec și observând, că s'a făcut împărțirea dăm berbecile la alta, căci astfel berbecile

nu sare pe aceeași oia de mai multe ori și nu se slăbește, biruie chiar la 50—60 oi și rămân și mai puține oi sterpe. Durata caldurei (poștei de sărit) e la oi de 1—1½ și de n'a succed revine după 12—16 zile. — Pe timpul gestațiunii oilor să recere a fi bine hărănite, ear aproape de fătat să aibă adăposturi bune și ceva așternut, cu deosebire iarna. Fătatul oilor e ușor, nu ca la vaci și iepe cu chinuri, căci oasele șoldurilor din năpoi sunt mai discompuse nu a așa concreșcute. Când mielul vine învâlit în *casă*, îndată să i-se spargă, căci altminterlea să înăbușește și moare. La fătat atât oilor cât și mieilor să li-se dea un nutreț mai fraget și mai moale. Întărcatul se face la 10—15 săptămâni.

După o conșcripția statistică mai nouă a ministrului de agricultură în Ungaria cu finea anului 1904 s'a aflat 6.843.064 oi, dintre care în Ardeal sunt: 1.414.500 de oi, deci cam 1/6 parte. Economii de oi se împart după vitele ce posed și în: mari mijlocii și mici, ear numărul lor e de 683.622, însă dela 1895—1904, deci în 9 ani a scăzut numărul oilor cu 75.000 bucăți, sau capete. Valoarea oilor reprezintă un capital de 56.531.674 Cor. De admirat s'a văzut la oborul de vite în B-pesta niște berbeci din ținuturile electorale — negretti, a căror lână s'a vândut 100 de kgr a 750 Cor. deci 1 kgr a 7 Cor. 50. Cantitatea lânii, laptelui și a carnei și peilor de oaie depinde dela buna nutriție a lor și dela paza păstorilor. „Oaia sârmana și nevino-vata este bună și vie și triptă și fiartă, deci îngrijește de ea să nu devină separată, nici gonită din turmă, că nu-i mai dai de urmă“.

D. Iarca.

Comerțul exterior al României.

Statistica comerțului exterior al României pe anul 1904 dă de pe acum câte-va date principale.

Valoarea totală a comerțului României cu țările străine s'a urcat în 1904 la cifra de 573.243.952 lei din care 311.371.613 lei valoarea mărfurilor importate (525.294 tone) și 261.872.339 lei valoarea mărfurilor exportate (2269.108 tone) Diferința pasivă este deci de 49.499.274 lei.

În anul 1903, valoarea importului a fost de 269.923.710 lei (470.075 tone), iar a exportului de 355.630.307 lei (0.238.186 tone). Rezultă deci că în anul 1904 importul a crescut 41.447.893 lei (55.219 tone) pe când exportul a scăzut cu 93.757.968 lei (869.078 tone).

Să știe că în anul expirat, din cauza secetei ce a bântuit, exportul porumbului și al plantelor furagere a

fost oprit, ast-fel că scăderea ce vedem la cifra mărfurilor vândute străinătății nu este de cât rezultatul acestei măsurii.

Valoarea globală a importului și exportului pe țări se prezintă ast-fel:

	Import lei	Export lei
Austro-Ungaria	92.945.721	52.761.946
Belgia	7.180.646	70.390.311
Bulgaria	3.872.077	6.554.163
Elveția	6.435.876	78.261
Anglia	45.064.101	25.619.464
Franta	67.809.755	8.658.560
Germania	91.784.928	19.805.298
Grecia	2.837.729	1.456.565
Italia	16.203.936	21.625.339
Londra	5.051.247	34.818.379
Rusia	8.149.423	6.035.985
Turcia	9.218.600	1.003.735

După cum vedem, la import primul loc îl ocupă Austro Ungaria și Germania cu o valoare de mărfuri aproape egală, iar la export țările care oferă un deuseu important pentru cerealele noastre sunt Belgia și Olanda.

Mișcarea aurului intrat și eșit în cursul anului 1904 se exprimă cu 12.276.908 lei aur intrat în țară și 17.892.175 lei aur eșit din țară. La intrări găsim: Austro-Ungaria cu 9 milioane 487.477 lei, Franța cu 1 milion 594.390 lei și Germania cu 418.542 lei; iar la eșiri: Austro-Ungaria cu 6.759.195 lei, Germania cu 4.825.722 lei, Bulgaria cu 2.247.229 lei, Anglia cu 2.640.799 lei și Turcia cu 690.555 lei.

Serate de-ale meseriașilor români.

A 7-a ședință literară, ținută Joi la 27 Iulie n. c. în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, e de însemnătate și pentru faptul, că presidentul Torțășianu, făcându-ne cunoscute Reuniunile române de meseriași din Ungaria și Transilvania, ne-a arătat că după a sa cunoștință asemenea Reuniuni avem în Alba-Iulia, Arad (secțiunea industrială a »Asociațiunii aradane«), Bistrița, Blaj, Brașov (»Asociațiunea pentru spriginirea învățăceilor« și »Lumina«), Cluj, Hațeg (societatea tâlparilor și cizmarilor români), Orăștie (secțiunea industrială a »Reuniunii economice«), Poiana. Sebeșul-săsesc, Săliște și cea din Sibiu, sau în total 13 Reuniuni. Afară de acestea din timpuri vechi au existat și poate există și astăzi »societatea pelarilor români din Făgăraș« și cea a cojocarilor din Lugoj. În anii din urmă bărbați cu durere pentru clasa noastră de mijloc, s'au ocupat mult cu ideea grupării meseriașilor noștri din Abrud, Brad, Budapesta, Cămpeni, Lugoj și Turda în Reuniune. Nisuițele lor însă au rămas decamdată fără efectul dorit.

Apocape toate Reuniunile noastre de meseriași, conștie de chemarea lor, dezvoaltă unele într-o direcțiune, altele într'alta, activitate laudabilă.

Comitetul reuniunii sibiene, în calitate de comitet central și de inițiativă pentru toate Reuniunile noastre de meseriași, s'a adresat cu un călduros apel către toate Reuniunile noastre, rugându-le să i facă cunoscut numărul meseriașilor din localitate, felul meseriilor mai mult și felul celor mai puțin îmbrățișate, în vari părți ale țării ar trebui îmbărbătată populațiunea la îmbrățișarea meseriilor și în cari ar fi mai rentabilă purtarea cutării meserii; ce scopuri urmărește Reuniunea și de ce fel de mijloace se folosește la ajungerea lor; dacă cauza meseriașilor înaintea sau stagnează, cari sunt cauzele stagnării; ce lucrări au îndeplinit sau are intenția de a îndeplini; cu un cuvânt de a arăta tot ce să face pe acest teren și de a chibzui asupra căilor și mijloacelor, cari urmate, la înflorire și întărire clasa noastră de mijloc. Datele, ce se vor aduna, se vor lua de bază la compunerea unei statistice despre toți meseriașii noștri și se vor induce în »Anuarul al II-lea« al Reuniunii, ce să găsește în radactere. E bine să ne cunoaștem și pe acest teren, pentru că măsurându-ne puterile, să știm câtă valoare avem.

De încheiere dl Tordășianu, bineventând pe oaspeții prezenți, în deosebi pe d-na Stoianoviciu (București), d-na și d-soara Vestemean (Pitești) și d-na Elisaveta Blözer n. Bobeș (Budapesta), declară ședința deschisă.

După cetirea prin dl notar Stefan Duca a protocoalelor ședințelor administrative, dl V. Dimitriu, sod. pantof, declamează bine poezia »Calina« de A. Stavri; învățacelul tipogr. Toma Chirca, recitează frumos »Turcul surd« de Eminescu; Școlărița Mărioara Avrigan, ne-a predat cu simțire poezia »Rîndunica« de Coșbuc; învățacelul librar Radu P. Barcianu, ne-a redat cu pricepere »Regina Ostro-Gotilor« de Coșbuc; d-soara Ana Ghiđu a plăcut mult în declamarea poeziei »Tristetele« de A. Manolache și a fost drăguță cântându-ne »Luna doarme« cu vocea-i curată și sonoră; d-soara Ana Simțion a declamat bine poezia »Fortuna«, ear' școlărița Ana Seracu ne-a predat cu multă căldură poezia »Limba mea« de Alexandri; Elenuța Șut, tot modestă și deșteaptă a plăcut în poezia »Frații Jderi«; mititica Ana Pinciu a dat dovada de mult curaj cu poezia »O fetiță la ziua mamei sale«; d-soara Alexandrina Baci, carea are să se numere între primele forțe dramatice ale Reuniunii, de data aceasta a fost neîntrecută în »Românul« de Alexandri, urmat de o cântare solo, ce ne-a atins cele mai simțitoare coarde ale inimei. Punctul ultim »Strigoii de Coșbuc, predat de dl Laur. Boldor, sodal măsar, au stors admirația noastră.

Com directorul librăriei archid. dl Ieronim Preda dăruie 10 cărțile, de data aceasta 1 tre cei participați s'au împărțit 20 cărțile folositoare.

Prezidentul Tordășianu, apelând la toți pentru a sprigini Reuniunea în întreprinderile sale, mai ales acum când se edifică casa din curte și cea din stânga edificinului principal al Reuniunii, ne roagă să asistăm și la ședințele proxime.

Războiul ruso-japonez.

După cum scrie ziarul »Le Matin« din Paris o încheiere de pace între statele beligerante este aproape imposibilă. Roosevelt a raportat, că punctele principale din condițiile de pace, adică despăgubirea de spesele de războiu (indemnizarea) și predarea insulei Sachalin, formează momentele principale de neînțelegere. Rusia nu voeste a accepta nici una din aceste condițiuni, considerându-le chiar de insultătoare și ca compromițătoare. Japonia încă nu voeste a ceda.

Astfel este probabilă o ruptură a negocierilor de pace.

Conziliul de miniștri la Petersburg, ținut în 21 August c. a decis unanim, că nu primește propunerile de pace ale Japoniei considerându-le de rușinatoare.

Armata lui Linxici în Manjuria a terminat lucrările de apărare; armata lui consta acum din 500,000 oameni. Rușii au trecut râul Tumen, retrăgându-se spre Nord. Roosevelt a propus a se forma un tribunal internațional relativ la condiția cu insula Sachalin, dar Japonezii nu s'au învoit la jurul altor puteri. Tractările de pace încă se continuă.

NOUTĂȚI

AVIS TUTUROR CETITORILOR NOSTRI!

Decursul ședințelor adunării generale a Asociațiunii pentru cultura și literatura poporului român ținute în Sibiu din 6-19-8-20 August a. c. despre inaugurarea muzeului național, adunarea fondului de Teatru și alte festivități, vom descrie pe larg în Nrul. proxim al foaiei noastre.

Răspunsul Majestății Sale Regelui Francisc I. adresat »Asociațiunii«. In sensul rescriptului cabinetului Majestății Sale Cesare și Regale Apostolice, adresat ministrului ad latere, Maiestatea Sa imperială și regească apostolică s'a îndurat prea grațios a ordona, că să se exprime cea mai înaltă mulțumită pentru omagiul învitate ce i-s'a făcut pentru sărbătorile aranjate din incidentul deschiderii Muzeului etnografic și istoric nou edificat al Asociațiunii pentru literatura română și cultura

poporului român cu sediul în Sibiu și totodată să se exprime sincerele regrete, că din cauza altor ocupațiuni nu poate participa la această sărbătoare.

Prelegeri publice la sărbătorile din Sibiu. Luni la oarele 5 dl Augustin Nicoară din Deva a ținut în sala »Unicum« din Sibiu două prelegeri instructive: 1) Probleme vechi social-economice și »Industria« noua bancă rurală din Deva și 2) Nouă operațiuni de reformă întru ridicarea bunăstării poporului și meseriașilor noștri.

Societatea »Carmen« la Lugoj. În drumul spre Sibiu, membrii societății corale »Carmen« din București au sosit Sâmbătă sara la Lugoj, unde li s'a făcut o splendidă primire la gară. Dumneacă sara societatea »Carmen« a dat un concert, apoi membrii societății au vizitat orașul și împrejurările. Cu trenul de Mierți dimineață au plecat spre Sibiu.

Pentru școlăile române din Macedonia. Casa școlărilor din București a trimis școlărilor români din Macedonia un transport de cărți didactice pentru noul an școlar.

Sărbătorile culturale săsești. În Sibiu, în zilele de 24-27 August n. adică pe timpul când și expoziția e deschisă și își ține sărbătorile »Asociațiunea«, Societatea Carpatină și-a sărbătorit iubileul de 45 ani al existenței sale. Afară de societatea Carpatină, s'a ținut adunarea Reuniunii Gustav Adolf, reuniunea medicilor, a femeilor săsești ev., reuniunea pentru științele naturale, etc. Cu acest prilej compatrioții noștri Sași au aranjat și ei, ca și noi, mai multe sărbători, producții, concert, etc. Deci Sibiu în luna August a fost oraș al festivităților culturale.

Dl Gr. G. Toculescu, d'stinsul profesor dela universitatea din București a fost ales membru onorar al societății arheologice din Roma.

Alegere de paroch. Din Brașov ni-se comunică, că la 31 Iulie v. (13 August n.) a. c. s'a făcut mult trăgănată alegere de al 3-lea paroch la biserica Sf. Nicolae din Scheiul Brașovului. Alegerea a decurs în ordine exemplară. Dintre cei trei candidați insinuați întrunit diaconul I. Prișcu 351 de voturi, pe baza cărora a fost proclamat de ales. Gratulăm!

Guvernul român a expulzat din România trei redactori greci (Simos, Moscopulos și Papas) din cauza ofenzelor ce le-au făcut poporului român în ziarul lor grecesc »Patris«.

Mobilizări turcești. Turcia mobilizează 200 batalioane, în regunea Salonice și Cossovei. Se știe, că aceste trupe sunt mobilizate spre a fi trimise la granița bulgară. Se fac aici arăstări în masa de Bulgari. Corpuri mari de trupe se duc în Macedonia. Sunt temeri de o nouă înăsprire a raporturilor bulgaroturcești. »Narodni Listy« din Belgrad află din Salonic, că comandantul militar a primit ordinul de a ține pregătiți pe rezerviștii corpului al treilea de armată, pentru o eventuală mobilizare. Știrea pricinuește senzație.

Analizele în Rusia. Se mărturiseste față că Rusia are între cei 126.586.525 de locuitori (Finlanda nu se numără aci) 99.070.436 de inși cari nu știu nici oti nici scrie. Astăzi putem vorbi fără teamă de a fi înșelați de 100.000.000 de supuși ruși analizeți. Dintre cele 26.269.585 locuitori, care știu carte, numai 104.324 au cultură academică, 99.948 au făcut un gimnaziu sau o școală secundară, 72.441 au primit învățatură în institute militare, 1.072.977 sunt absolvenți ai școlilor primare orașenești de câte 4 clase. Adunând aceste cifre vedem că inteligența rusă, — socotind în ea chiar pe cei numai cu patru clase primare — se urcă abea la 1.249.687 de inși, bărbați și femei, deci cam 10%. Curios lucru în Europa!

Comoară. Ioan Roșu din Firighaz (comitatul Timiș) săpând un șanț, a aflat o lădiță de fier plină cu galbini și alte obiecte scumpe din vremea Turcilor, în valoare de 5000 coroane.

Navigațiune pe riul Murăș. Lucrările relative la circulația cu vapoare pe Murăș sunt în curgere. Regularea acestui riu dela Seghedin la Măcău se va determina chiar în acest an și în primăvara viitoare va începe comunicația. În anul viitor se va face navigabil riuul Murăș până la Nădlac, iar în decurs de 5—6 ani se va deschide navigațiunea dela Arad la Seghedin. Pentru populațiunea din apropierea Murășului deschiderea acestei comunicațiuni va fi de mare însemnătate.

Votul universal. Ministrul de interne Kristffy a dat o declarațiune, că guvernul în curând va presenta un proiect de lege despre introducerea votului electoral-universal. Adică sufragiul universal.

Constituția Muntenegrului. Din Cetirje se scrie, că în Decembrie va fi convocată adunarea națională, prin ceea-ce se va da constituție Muntenegrului. Această adunare națională va avea problema numai să controleze esitele și intratele statului. Afară de parlament și libertate de presă, se va înființa o bancă națională, ca să poată eda bancnote și bate bani.

Falsificatori de monede. Cetim în „V. N.“ La Cernavoda s'a descoperit o bandă de falsificatori de monede austriace. Grație stăruinței dragonarului Ioan Ghimbășanu dela consulatul austro-ungar din Constanța; unul dintre falsificatori anume Ioan Marcu a fost arestat. S'a confiscat și mașina pentru fabricat monedele. Se crede că falsificatorii dela Cernavoda fac parte dintr-o mare bandă de falsificatori de monede, cu sediul în Banat. Pe toate potecile falsificatori de monede Ziarul „N. H.“ aduce scirea, că în comitatul Hunedoarei, gendarmeria a arestat pe mai mulți membrii ai unei bande organizate de falsificatori. Șefii bandeii însă Liviu Ianculescu și Burdeanu, au scăpat și după răstăciri îndelungate s'au pripășit prin comitatul Bistrița-Năsăud, umblând probabil cu gâ-

dul să treacă în Bucovina. Într-o pădure de lângă Borgo-Prund, Ianculescu a fost prins. Pe când Burdeanu a isbutit să scape.

Un guvernator fugit. Generalul Maximovici, guvernatorul orașului Moscva (Rusia), săpământana trecută a dispărut din oraș fără să fi spus cuiva ceva. La început se zicea, că a fugit de groaza comitetului revoluționar, care necontent li trimitea scrisori cu amenințări de moarte. Acuma însă, după groaza revoluționarilor și-a făcut urma pe dă, ci fiindcă defraudase mai multe milioane de ruble.

Scrisorile de recunoștință, cari au fost trimise în ani 1902, 1903, 1904, și 1905 domnului Albert Müller, inventatorul crucii duble electro magnetice R. B. nr. 86967 în Budapesta V. str. Vadász 42/VI le vom aduce pe rând la cunoștința cetitorilor. Scrisoarea nr. 3: St. dle Muller! Am comandat 3 cruci electromagnetice. R. B. Nr. 86967. Fiindcă mi-au făcut bine și mie și pretinilor căror li-am dat, te rog să mai trimiți 3 cruci la adresa mea, Cu stimă Hermann Kauer în Biserica-A'ba. — Tuturor cari sufer de Gicht, reumă, astmă, bătăi de inimă, influență și dureri de șele, se recomandă călduros aparatul Originalul aceste scrisori se poate vedea la dl Albert Müller, Budapesta V. str. Vadász 42/G.

Corneliu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N. Vlad are de vânzare „peronospin“ mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor.

Aceasta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânăta sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil. Fie-care pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuințare.

Stropirea cu „Peronospin“ e mai bine dacă să face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar „Peronospin“-ul, afară de vii se poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpene, cum și la stărpirea omidelor și insectelor stricăcioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galțe

BIBLIOGRAFIE

„Convorbiri Literare“ nr. 7 și 8. București, Iulie-August 1905. Anul XXXIX. Director Ioan Bogdan prezintă conținutul următor: G. Murnu. Kekavmenos și Românii în veacul al VI-lea. Edg. Th. Aslan. Sofocle, Oedip la Kolona (trad. în versuri). Dr. G. G. Antonescu. Filozofia germană contemporană. Alexandru A. Naum. Domnița mezină (sonet.) A. Conta-Kernbech. Sfârșit. Sfat. (poesii). D. Nanu. Cu pleoapele închise. (poesie). N. Volenti Suferința (poesie). St. O. Iosif. Trei cântece din „Wilhelm Tell“ de Schiller (trad.) N. Iorga. Drumuri neobișnuite prin cea mai necunoscută țară (impresii de călătorie). E. Carcalechi. Melodii irlandeze de Thomas Moore; traduse de C. Negruzzi. N. Iorga. Observații de cronologie cu privire la Moldova în epoca lui Alexandru cel Bun. I. Bogdan. Documente moldovenesti din sec. XV. și XVI. în arhivul Brașovului. Bibliografie.

Sz. 3721/1905 tkvj.

ÁRVERÉSI HIRDET MÉNY K I V O N A T.

A szászvárosi kir. jbiróság mint telekkvi hatóság közhirrre teszi, hogy

Leszkoj Lázár gridi lakos vhajtatonak özv. Leszkoj Sándorné ügyis mint gyám vhajtást szenvedő elleni 102 kor. tőkekövetelés és jár. iránti vhajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. jbiróság) területén levő és Grid községben fekvő

a gridi 72 sz. tkjében A f.

rend	hatszra	kor
2	587—589	557
	685—687	
3	673	59
4	689	10
5	693	9
6	746, 747	114
7	904	11
8	1115	21
10	1244	5
11	1278	8
12	1316	5
13	1370	14
14	1717/1	25
15	1885	25
16	1886	24
17	1933	11
18	1964	6
19	1993	5
20	2139/1	2
21	2184	12
22	2187	20
23	2412	13
24	2455	5
25	2494	20
26	1637	11

a 487 számu tkjében A f.

rend	hatszra	kor
1	1224	34

a 73 számu tkjében A f.

rend	hatszra	kor
3	666	12
4	681	10
5	7913	3
6	1229	11
7	1322	2
8	1405	6
9	1496	29
10	1508	16
11	1851	10
15	2094	16
17	2467	15
18	2516	12

a 473 számu tkjében A f.

rend	hatszra	kor
1	1908	12
2	1962	23
3	1970	14

a gridi 43 számu tkjében A f.

rend	hatszra	kor
1	2413	15
1	2609	8

a 226 számu tkjében A f.

1 rend 1672—1673 hatszra 15 kor.
2. „ 1757—1759 „ 23 „
3 „ 2143, 2144 „ 8 korona, kikiáltási árban még pedig 73, 473, 483, 226sz. tkjvbeni ingatlanokra nézve C 2—2, 5 özv. Leszkoj Sándorné javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenn tartásával az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1905 évi szeptember hó 4-ik napján d. e. 10

Brakov Grid községében tartandó nyilvános árverésen a megálapított kiáltási áról is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
Szászváros, 1905 évi június hó 16-án.

(P. H.) *Sebestyén,*
kir. albiró.

DE VÂNZARE

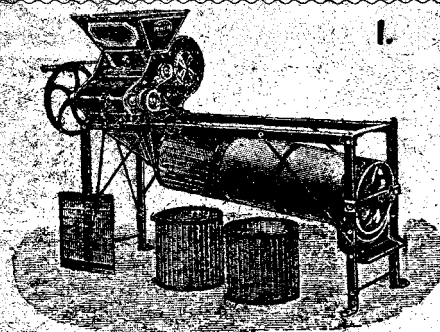
Casele din Orăștie în strada mare a pielarilor nr. 23 și 23ª clădite de curând, în stare deplină solidă, cu zidiri laterale economice, pivniță și grădină mărișoară de legume, sunt

de vânzare din mână liberă.

Sunt scutite și de darea statului 6 resp. 8 ani.

Doritorii să se adreseze la *Administrația noastră* sau la domnul *Nicolau Nicoară* din str. Romosului, la moara Kaess.

Mașină de treerat.

Cu prețuri moderate.
Conced și plățirea în rate săptămânal cotind 6% interese.
Liste speciale de prețuri servesc la orice cerere.

CARL F. JICKELI în Sibiu.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 14 August—20 August v. 1905.

<i>Duminică</i>	14 Comlos Frata ung. Iia Moldova v. hche Vinga Vistea de jos. Zarand.
<i>Luni</i>	15 Alibunariu. Făget. Cămpenie Hațeg Săn-Paul. Șlimegi.
<i>Marți</i>	16 Belin Căsnădie.
<i>Mercuri</i>	17 Bistrița Giula Komárom Zlagna
<i>Joi</i>	18 Altina.
<i>Vineri</i>	19 Cluj Crișul săesc. Maros Kecze. Pișcolt Porumbacul inf. Săn-Mărtinul-Homorodului Voitec. Zălau Zerindul-mare
<i>Sâmbătă</i>	20 Hesfalău în Secuime.

Calendarul vechiu și nou al săptămânei.

Dumin. a 10-a după Rusalii, ev. Mat. c. 17. g. 1. v. 10

<i>Dum.</i>	14 Pr. Mihea	27 Iosif
<i>Luni</i>	15 Adorm. N de Dseu.	28 Augustin
<i>Marți</i>	16 M. Diomid	29 Tăier. c. Ioan
<i>Merc.</i>	17 M. Miron	30 Rosa
<i>Joi</i>	18 M. Flor și Lavru	31 Raimund
<i>Vineri</i>	19 M. Andreiu Strat.	1 Egidiu
<i>Sâmb.</i>	20 Pr. Samuil	2 Absolon

Redactor resp. VASILIE DOMȘA protopresbiter.

Pentru 5 coroane

trimite 4 1/2 chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).
Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arândează și exarândează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

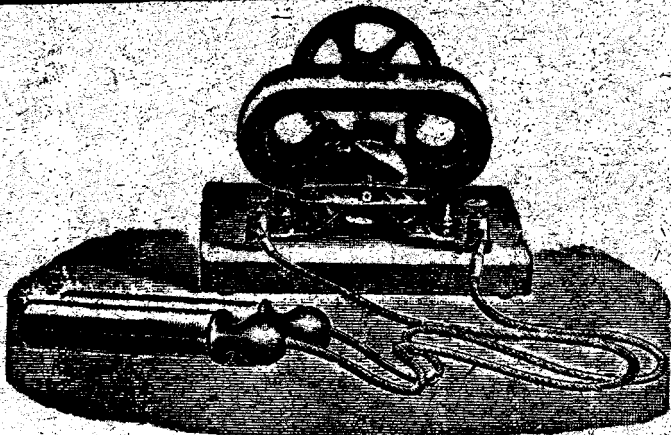
Directiunea.

28

Insertiuni și Reclame

cu prețuri moderate să primesc la adm. revistei „BUNUL ECONOM“!

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medicinal se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sînat tuturor oamenilor de o construcție mai slabă și procură acest aparat, căci el conținând electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, agită și simțirile, activează o lucrare normală a sîngelui și a sistemului nervos, scutește de multe morbururi.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin întrebuințarea acestui aparat s'au vindecat nu numai podagra, reumatismul, junghiuri, histerie, asthmă în sute de cazuri, alinând toate acestea, unde măiestria și dibăci medicilor fu zadarnică, dar a ajutat la toate boalele de nervozitate, dureri de cap, colică, surdități de urechi, insomnii, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după câtu-va ore o alinare miraculoasă și îndoseși la cele mai grele morbururi femeiești aflăz bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stare tinerească. Prețul unui aparat mic complet 20 coroane. (Nu mai pentru cei-tare simțitori). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferinzi or cerbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

IANTRERISA ELECTROPHOR

Budapesta, VIII. strada Aggtelek Nr. 15/E.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorează

pe la ga garanție.

Deosebită atențiune

e a se da împreju-

rării, că acest aparat

vindecă boale vechi

(190)

de 20

75-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, fîșituri de ureche, bătăie de inimă, egibeciori de inimă, asma, ameul greu, sgârțiori de stomac, lipsa poftei de mîncare, răceală la mîni și la picioare, reuma, podagra, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari p. e. usc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece-ce „Ciașul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficiat oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morbururi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

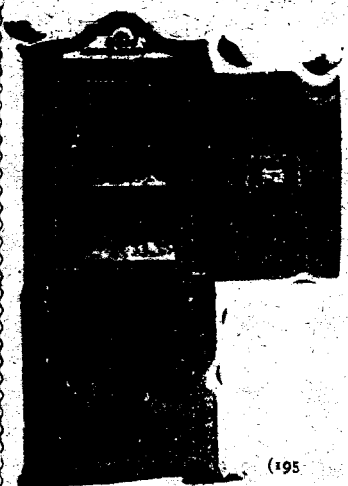
Expediție din centru și locul de vînzare pentru feară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări aparținătoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estine.

A se adresa la: Prima fabrică trasilvară privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvil Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea instituțului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatcabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria: Budapesta, VI., Andrassy-ut, 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 19-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază. de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vînzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

80-52